

วิธีดำเนินการวิจัย และวิธีรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมฝึกหัดคิดและการเสริมแรงพฤติกรรมเอื้อ เพื่อที่มีต่อการเพิ่มพฤติกรรมเอื้อ เพื่อของเด็กก่อนวัยเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลแย้มสอาด จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 อายุระหว่าง 4 ปี - 4 ปี 9 เดือน และเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการที่จะดูผลของการใช้กิจกรรมฝึกหัดคิดและการเสริมแรงพฤติกรรมเอื้อ เพื่อของเด็กทั้งในสภาพการณ์การบริจาคและสภาพการณ์การเล่น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ กลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มตัวอย่างย่อย กลุ่มตัวอย่างรวมได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 20 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างย่อยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 6 คน ที่คัดเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างรวม โดยที่นักเรียน 3 คนนั้นคัดเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างรวมที่เป็นกลุ่มควบคุม ส่วนอีก 3 คน คัดเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างรวมที่เป็นกลุ่มทดลอง สาเหตุที่ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างย่อย 3 คนในแต่ละกลุ่ม เพราะว่า ในการวิจัยนี้มีความประสงค์ที่จะดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเอื้อเพื่อ จึงต้องอาศัยการสังเกต ซึ่งการสังเกตเด็กทั้งห้องในขณะที่กำลังเล่นอยู่นั้นไม่สามารถจะกระทำได้ ด้วยเหตุนี้เองจึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างย่อยดังกล่าว

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยสุ่มห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียนของชั้นอนุบาล 2 พร้อมทั้งสุ่มให้ห้องหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและอีกห้องหนึ่ง เป็นกลุ่มควบคุมโดยวิธีการจับฉลาก

ขั้นที่ 2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างย่อยจำนวน 6 คน จากกลุ่มตัวอย่างรวม โดยที่นักเรียน 3 คนนั้นมาจากกลุ่มทดลอง และอีก 3 คนมาจากกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างย่อยดังนี้

1. เป็นเด็กที่มีพฤติกรรมเอื้อเพื่อทำตามคำรายงานของครูประจำชั้น และ
2. เป็นเด็กที่มีช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่ำกว่าร้อยละ 30 ของช่วงเวลาของการสังเกตในช่วงการเล่น เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และ
3. เป็นเด็กที่ไม่บริจาคข้อพิพาทเมื่อทดสอบพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การบริจาคในช่วงก่อนการทดลอง

ในกรณีที่ผู้วิจัยพบว่า มีเด็กที่ครบตามเกณฑ์เกินกว่า 3 คน ก็จะมีการสุ่มเลือกเพียง 3 คน

การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนหลังการทดลอง และติดตามผล (ABF Control Group Design) โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเส้นฐาน (A) เป็นระยะที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่น ได้แก่

- 1.1 ยื่นวัตถุสิ่งของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนผู้นั้นจะหยิบวัตถุสิ่งของนั้นหรือไม่ก็ตาม
- 1.2 ให้นำวัตถุสิ่งของแก่เพื่อนเมื่อเพื่อนขอ
- 1.3 แสดงท่าทางการกวักมือเรียก จูงมือ หรือดึงเพื่อนเพื่อเข้าร่วมในการเล่น
- 1.4 ช่วยหยิบของส่งให้เพื่อนในขณะที่เพื่อนกำลังเล่น โดยที่การหยิบของส่งให้

จะต้องไม่ใช้ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเล่น

2. ระยะทดลอง (B) เป็นระยะที่กลุ่มทดลองกระทำกิจกรรมฝึกให้คิดและการเสริมแรงพฤติกรรมเอื้อเพื่อ โดยแบ่งขั้นตอนการฝึกออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นของการให้เด็กสังเกตผู้อื่นแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อบุคคลอื่น แล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟัง และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงที่การรายงานเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวกับการสังเกตผู้อื่นแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อบุคคลอื่น

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นของการทำให้เด็กคิดว่าจะแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อเพื่อนในชั้นเรียนอย่างไร แล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟัง และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงที่การรายงานเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคิดจะแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นของการกระทำแล้วรายงานร่วมกับการเสริมแรงที่การรายงานและผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงเมื่อเด็กมารายงานว่า เขาได้กระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามที่เขากระทำจริง

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นของการกระทำแล้วได้รับการเสริมแรงต่อการกระทำ และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงเมื่อเด็กได้กระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่อจริงในห้องเล่น แต่ทั้งนี้ก็ยังคงให้เด็กออกรายงานหน้าชั้นเรียนอยู่

3. ระยะเวลาติดตามผล (F) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นของเด็กในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในช่วงหลังการทดลอง เช่นเดียวกับระยะเส้นฐานและระยะทดลอง และเด็กในกลุ่มทดลองยังคงรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามเดิม แต่จะไม่ได้รับการเสริมแรงที่การรายงานและการกระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกพฤติกรรมเอื้อเพื่อสำหรับผู้สังเกต ใช้บันทึกพฤติกรรมของนักเรียน
2. เทปให้สัญญาณบันทึกพฤติกรรม โดยแบ่งเป็นช่วงสังเกต 20 วินาที และบันทึก 10 วินาที รวม 60 ช่วง 30 นาที
3. ท็อพพีและวัตถุสิ่งของอื่น ๆ
4. อุปกรณ์เครื่องเล่นประเภทต่าง ๆ ในห้องเล่น
5. เกมจับคู่พยัญชนะไทย ก-ฮ
6. กล้องรับบริจาค
7. บอร์ดสำหรับให้เด็กนำดาวที่ได้รับมาติดเพื่อเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระยะเตรียมการก่อนทดลอง ใช้เวลา 6 สัปดาห์ มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ทำความคุ้นเคยกับเด็กนักเรียน โดยการเข้าไปทำงานร่วมกับครูผู้สอนในชั้นเรียนในชั่วโมงสนทนาตอนเช้า (home room)

1.2 ผู้วิจัยกับผู้ช่วยผู้วิจัยฝึกการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อจนกระทั่งมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป เป็นจำนวน 3 ครั้งติดต่อกัน ซึ่งขั้นตอนในการฝึกมีดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยซักซ้อมความเข้าใจกันถึงลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามคำจำกัดความที่เข้าใจได้ตรงกัน

1.2.2 ให้ผู้ช่วยผู้วิจัยฝึกการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อพร้อมกับผู้วิจัยตามลักษณะพฤติกรรมที่เข้าใจได้ตรงกันจำนวนชั่วโมงเล่นอิสระภายในห้องเล่นของเด็กจำนวน 20 คน โดยในแต่ละวันจะใช้เวลาฝึกการสังเกตแบบช่วงเวลา ใช้เวลาการสังเกตทั้งสิ้น 30 นาที โดยสังเกต 20 วินาที พัก 10 วินาที ได้ช่วงเวลาของการสังเกต 60 ช่วงเวลา ซึ่งการสังเกตเด็กแต่ละช่วงเวลาจะสังเกตเด็กทีละ 2 คน และจะหมุนการสังเกตไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งครบคน เมื่อครบคนแล้วผู้วิจัยก็จะหมุนการสังเกตไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งหมดเวลาของการสังเกต ซึ่งในการฝึกการสังเกตแต่ละครั้ง เด็กจะได้รับการสังเกต 6 ช่วงเวลาในแต่ละคน และจะฝึกการสังเกตเช่นนี้จนกระทั่งได้ค่าความเที่ยงตรงกันเกินกว่าร้อยละ 80 เป็นจำนวน 3 ครั้งติดต่อกัน

1.3 เตรียมความพร้อมในด้านทักษะการรายงานหน้าชั้นเรียนให้กับเด็ก โดยให้ครูผู้สอนช่วยฝึกการรายงานให้กับเด็กในชั่วโมงสนทนาตอนเช้า (home room) โดยที่ครูผู้สอนจะรายงานให้เด็กฟัง เป็นตัวอย่างและบอกให้เด็กมารายงานในวันรุ่งขึ้น เรื่องที่รายงานจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

1.4 ภายหลังจากการฝึกการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อ จนกระทั่งมีค่าความเที่ยงตรงกันเกินกว่าร้อยละ 80 เป็นจำนวน 3 ครั้งติดต่อกันแล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มดำเนินการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่ออีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างย่อย โดยสังเกตเช่นเดียวกับการฝึกการสังเกตคือสังเกตเด็กทีละ 2 คน แล้วสังเกตหมุนไปเรื่อยๆจนกระทั่งสังเกตได้ครบทุกคน จากนั้นจะเริ่มต้นสังเกตใหม่จนกระทั่งหมดเวลา โดยจะสังเกตทั้งสิ้น 7 ครั้ง ในการสังเกตแต่ละครั้ง เด็กแต่ละคนจะได้รับการสังเกต 6 ช่วงเวลา ซึ่งรวมทั้งหมดแล้วในการสังเกต 7 ครั้ง เด็กแต่ละคนจะได้รับการสังเกต 42 ช่วงเวลา จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาคำนวณดูว่า ใครบ้างที่มีช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่ำกว่าร้อยละ 30 เด็กเหล่านั้นจะได้รับการพิจารณาเพื่อคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างย่อย

1.5 เลือกกลุ่มตัวอย่างย่อยตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในกรณีที่มิมีนักเรียนตรงตามเกณฑ์เกินกว่า 3 คน ทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจะทำการสุ่มเลือกเพียง 3 คน

1.6 สืบรวจตัวเสริมแรงของเด็กโดยสัมภาษณ์เด็ก เพื่อนำสิ่งนั้นมาเป็นตัวเสริมแรงให้กับเด็กในช่วงการทำการทดลอง ซึ่งพบว่าตัวเสริมแรงที่เด็กชอบนั้น ได้แก่ ท็อฟฟี่และของเล่น

2. ระยะเวลาก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการ 2 ประการ คือ

1. ทดสอบพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในสภาพการณ์การบริจาคของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง - รวมทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสร้างสภาพการณ์ให้เด็กได้เล่นเกมจับคู่พยัญชนะไทย ก-ฮ และเมื่อเด็กเล่นเกมนั้นสำเร็จ จะได้รับรางวัลเป็นท็อฟที่จำนวน 5 เม็ด จากนั้นจะขอให้เด็กได้บริจาค แล้วผู้วิจัยนับจำนวนเด็กที่บริจาคและไม่บริจาค
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างย่อย โดยมีเกณฑ์ดังนี้
 1. เป็นเด็กที่มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่ำตามคำรายงานของครูประจำชั้น และ
 2. มีช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่ำกว่าร้อยละ 30 ของช่วงเวลาของการสังเกตในช่วงการเล่นเป็นเวลา 1 สัปดาห์ และ
 3. เป็นเด็กที่ไม่บริจาคท็อฟที่เมื่อทดสอบพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในสภาพการณ์การบริจาคในช่วงก่อนการทดลอง

ในกรณีที่ผู้วิจัยพบว่า มีเด็กครบตามเกณฑ์เกินกว่า 3 คน ก็จะทำการสุ่มเลือกเพียง 3 คน

3. ระยะเวลาดำเนินการทดลอง

ใช้เวลา 7 สัปดาห์ดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 (A) ระยะเส้นฐาน (baseline) ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้สังเกตจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างย่อย ซึ่งในการสังเกตนี้จะสังเกตที่ห้องเล่นของเด็กในช่วงเวลาเล่นอิสระ สังเกตสัปดาห์ละ 5 วัน สังเกตวันละ 20 นาที โดยสังเกตแบบสุ่มช่วงเวลา ทำการสังเกต 20 วินาที พัก 10 วินาที รวม 40 ช่วงเวลา โดยที่การสังเกตแบบสุ่มช่วงเวลานี้จะสังเกตเด็กไปที่ละคน เริ่มสังเกตเด็กคนที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ แล้วกลับมาสังเกตเด็กคนที่ 1 ใหม่ ซึ่งเด็กแต่ละคนจะได้รับการสังเกตประมาณ 13-14 ช่วงเวลาในแต่ละครั้งของการสังเกต โดยเด็กคนที่ 1 จะได้รับการสังเกต 14 ช่วงเวลาในแต่ละครั้งของการสังเกต ส่วนเด็กคนที่ 2 และ 3 จะได้รับการสังเกต 13 ช่วงเวลาในแต่ละครั้งของการสังเกต

เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้บอกพฤติกรรมเป้าหมายให้เด็กฟัง เพื่อให้เขารู้ว่าพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเป็นอย่างไร

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง (treatment) ใช้เวลา 4 สัปดาห์

กลุ่มทดลอง

ในระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยจะแบ่งขั้นตอนการทดลองเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นของการทำให้เด็กสังเกตผู้อื่นแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อบุคคลอื่น แล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟัง และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงที่การรายงานเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวกับการสังเกตผู้อื่นแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อบุคคลอื่น ซึ่งในขั้นนี้ผู้วิจัยจะให้เด็กแต่ละคนทำการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อของผู้อื่น แล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟัง และในการรายงานนี้จะดำเนินการในห้องสนทนาตอนเช้า (home room) ใช้เวลาทั้งหมด 15 นาที ให้รายงานคนละประมาณ 3 นาที จะได้เด็กออกมารายงานทั้งสิ้น 5 คน เด็ก 5 คนนี้จะได้มาโดยวิธีการสุ่มด้วยการจับสลาก ถ้าเด็กคนใดได้รับการสุ่มเกิน 2 ครั้งในสัปดาห์นั้นเขาจะไม่ได้ออกมารายงานหน้าชั้นเรียนอีก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้มีโอกาสออกมารายงานตนเอง ในการรายงานตนเองนี้ ครูจะรายงานตนเองให้เด็กฟังก่อนเพื่อเป็นตัวอย่าง แล้วหลังจากนั้นจึงให้เด็กออกมารายงานตนเอง และเมื่อเด็กรายงานตนเองแล้วก็จะได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร ซึ่งจะให้เป็นดาว และดาวนี้สามารถนำไปแลกเป็นวัตถุสิ่งของได้ โดยเด็กที่ได้รับดาวจะนำดาวไปติดบนบอร์ดหน้าชั้นเรียนด้วยตนเอง ซึ่งดาวเหล่านี้เมื่อสะสมแล้วสามารถนำไปแลกเป็นวัตถุสิ่งของได้ โดยใน 1 สัปดาห์ถ้าสะสมดาวได้ครบ 2 ดวง ก็นำไปแลกวัตถุสิ่งของได้ แต่ถ้าในสัปดาห์ใดสะสมดาวได้ไม่ครบ 2 ดวง ก็สามารถที่จะสะสมดาวให้ครบ 2 ดวง แล้วนำไปแลกวัตถุสิ่งของได้ในสัปดาห์ต่อไป โดยของที่แลกนั้นจะเปลี่ยนไปในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งได้แก่ ท็อफी ยางลบ ดินสอ ของเล่น เป็นต้น โดยเด็กทุกคนที่ได้ดาว 2 ดวง จะแลกวัตถุสิ่งของได้เหมือนกันหมด และถ้าใครแลกดาว 2 ดวงนั้นไปแล้ว ถือว่าดาวที่สะสมมานั้นหมดไป เมื่อแลกแล้วต้องสะสมดาวใหม่ แต่ทั้งนี้ดาวที่ติดบนบอร์ดก็จะไม่เอาออก เพื่อให้เด็กรับรู้ว่าเขาได้ดาวกี่ดวง นอกจากนี้เด็กยังได้รับการเสริมแรงทางสังคมด้วยการได้รับคำชมเชยจากครูและการปรบมือจากเพื่อน ๆ

✱ ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นของการทำให้เด็กคิดว่าจะแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อเพื่อนในชั้นเรียนอย่างไร แล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟัง และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงที่การรายงานเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวกับการคิดจะแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อเพื่อนในชั้นเรียน โดยที่จำนวนของเด็กที่ออกมารายงานตนเองและวิธีการเสริมแรงในขั้นนี้ จะกระทำเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นของการกระทำแล้วรายงานร่วมกับการเสริมแรงที่การรายงาน ซึ่งผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 เมื่อเด็กได้รายงานว่า เขาได้กระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามที่เขากระทำจริง ส่วนในการเริ่มดำเนินการจะกระทำเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นของการกระทำแล้วได้รับการเสริมแรงต่อการกระทำ และผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงเมื่อเด็กได้กระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่อจริงในห้องเล่น นั่นคือ หลังจากสิ้นสุดชั่วโมงการเล่นแล้ว ผู้วิจัยจะสอบถามเด็กว่าเขาได้กระทำพฤติกรรมเอื้อเพื่ออย่างไร และให้การเสริมแรงด้วยดาว ซึ่งดาวนี้สามารถนำไปแลกเปลี่ยนวัตถุสิ่งของได้เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 แต่ขณะเดียวกันกิจกรรมในชั้นเรียนก็ยังคงทำเหมือนเดิม คือ ให้เด็กมารายงานหน้าชั้นเรียนตามเดิม แต่ทั้งนี้จะไม่มีการเสริมแรงต่อการรายงาน

ภายหลังการรายงานตนเองของเด็กในแต่ละวันในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยจะให้ครูย้ำให้เด็กเตรียมเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อมาเล่าในวันต่อไป

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ แต่ละขั้นตอนจะใช้เวลา 1 สัปดาห์ซึ่งรวมทั้งสิ้นใช้เวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อในชั่วโมงเล่นอิสระของเด็กเช่นเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะเส้นฐาน

กลุ่มควบคุม

ในระยะที่ 2 กลุ่มควบคุมจะไม่มีการรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อในชั่วโมงสนทนาตอนเช้า (home room) แต่จะให้เด็กกระทำกิจกรรมตามปกติ ซึ่งในกลุ่มควบคุมนี้ ผู้วิจัยก็ทำการเก็บข้อมูลเช่นเดียวกับบ้านกลุ่มทดลอง โดยสังเกตพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นเช่นเดียวกับระยะเส้นฐาน

หลังจากสิ้นสุดการทดลองในระยะที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยจะทดสอบพฤติกรรมเอื้อเพื่อของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (post-test) ในสภาพการณ์การบริจาดอีกครั้ง โดยลักษณะของการทำการทดสอบพฤติกรรมเอื้อเพื่อจะทำในลักษณะเช่นเดียวกันกับการทดสอบพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนการทดลอง (pre-test)

ขั้นตอนการทดลอง

ขั้นตอนที่	การชี้แนะของครูต่อการ รายงานตนเองของเด็ก	การรายงานตนเองในหัว สมอง	การเสริมแรงต่อ การรายงานตนเอง	การเล่นใน ห้องเล่น	การเสริมแรงใน ห้องเล่น
1	ครูชี้แนะให้เด็กรายงานตนเอง เกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ที่เด็กสังเกตเห็นมา	สังเกตแล้วรายงาน คือรายงานว่า "ได้ให้ผู้อื่นเอื้อเพื่อต่อบุคคลทั่วไป อย่างไรบ้าง"	เสริมแรงเด็กทุกคนที่รายงานโดย ให้การเสริมแรงด้วยป้ายรางวัล และการเสริมแรงทางสังคม	เล่นอย่าง อิสระ	ไม่มีการเสริมแรง ต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อ
2	ครูชี้แนะให้เด็กรายงานตนเอง ว่าเขาคิดจะแสดงพฤติกรรม เอื้อเพื่อต่อเพื่อนอย่างไร	คิดแล้วรายงาน คือรายงานว่า "คิดจะเอื้อเพื่อต่อเพื่อนใน ชั้นเรียนอย่างไรบ้าง"	เสริมแรงเด็กที่รายงานเรื่องเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดจะเอื้อเพื่อต่อ เพื่อนในชั้นเรียน โดยให้การเสริม แรงด้วยป้ายรางวัลและการ เสริมแรงทางสังคม	เล่นอย่าง อิสระ	ไม่มีการเสริมแรง ต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อ
3	ครูชี้แนะให้เด็กรายงานตนเอง ว่าเขาได้แสดงพฤติกรรม เอื้อเพื่อต่อเพื่อนอย่างไร	กระทำแล้วรายงานคือรายงานว่า "ได้กระทำการพฤติกรรม เอื้อเพื่อต่อเพื่อนในชั้นเรียน อย่างไรบ้าง"	เสริมแรงถ้าเด็กรายงานว่าเขาได้ กระทำการพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามที่เขา กระทำจริง	เล่นอย่าง อิสระ	ไม่มีการเสริมแรง ต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อ
4	ครูชี้แนะให้เด็กรายงานตนเอง ว่าเขาได้แสดงพฤติกรรม เอื้อเพื่อต่อเพื่อนอย่างไร	กระทำแล้วรายงานคือรายงานว่า "ได้กระทำการพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ต่อเพื่อนในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง"	ไม่มีการเสริมแรงต่อการรายงาน แต่จะเสริมแรงเมื่อเขากระทำ พฤติกรรมเอื้อเพื่อจริงในห้องเล่น	เล่นอย่าง อิสระ	เสริมแรงถ้าแสดง พฤติกรรมเอื้อเพื่อโดย เสริมแรงด้วยป้าย- รางวัลและการ เสริมแรงทางสังคม

ระยะที่ 3 (F) ระยะติดตามผล (follow up) ใช้เวลา 1 สัปดาห์

ในระยะนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในช่วงหลังการทดลอง เช่นเดียวกับระยะ เส้นฐานและระยะทดลอง และยังคงให้เด็กออกมารายงานหน้าชั้นเรียนตามเดิม โดยเด็กจะรายงานเรื่องของพฤติกรรมเอื้อเพื่อ แต่จะไม่เจาะจงว่าจะต้องรายงานในลักษณะใด และจะไม่มีเสริมแรงที่การรายงานและการแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อที่ห้องเล่นในช่วงเล่นอิสระของเด็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่แสดงถึง จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในสภาพการณ์การบริจาควิเคราะห์หาความแตกต่างของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยค่าไคแอสควาร์ (χ^2)
2. ผู้วิจัยคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละของช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นของตัวอย่างในกลุ่มทดลองทั้ง 3 คน และตัวอย่างในกลุ่มควบคุมทั้ง 3 คน ในระยะ เส้นฐาน ระยะทดลองและระยะติดตามผล แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ของตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมและนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟ
3. ผู้วิจัยคำนวณหาร้อยละของช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในสภาพการณ์การเล่นของเด็กทั้ง 6 คนเป็นรายบุคคล แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟ

การนำเสนอข้อมูล

1. แสดงจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในสภาพการณ์การบริจาค และนำเสนอในรูปตาราง
2. แสดงจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองในสภาพการณ์การบริจาค และนำเสนอในรูปตาราง
3. แสดงจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมในสภาพการณ์การบริจาค และนำเสนอในรูปตาราง

4. แสดงร้อยละของช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในสภาพการณ์การเล่นของกลุ่มตัวอย่างย่อยทั้ง 6 คน ในระยะ เส้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล และนำเสนอในรูปตารางและกราฟ

5. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของช่วงเวลาของการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในสภาพการณ์การเล่น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะ เส้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล และนำเสนอในรูปกราฟ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย